

zares

Otočec, 31.3.2012

PRIORITETA JE BONITETA LJUDI

Za spremembo protikrizne politike EU in novo družbeno pogodbo

(resolucija)

Stranka Zares je bila ne le v prejšnji vladi in koaliciji, ampak tudi med političnimi akterji v celoti domala edina, ki je vztrajno opozarjala na spornost prevladujočega in vsiljevanega evropskega modela soočenja z recesijo. Pred več kot letom dni smo tako v dokumentu ***Za odpravo blokad*** izpostavili, da je »Evropa še pred zanesljivimi znaki trajnejšega okrevanja izoblikovala (...) politiko pospešene fiskalne konsolidacije in zmanjševanja dolgov z ostrimi varčevalnimi ukrepi. Tempo predvidenega zmanjševanja primanjkljaja predpostavlja brezkompromisno uveljavljanje različnih politik zategovanja pasu. (...) To bi nujno pripeljalo do dramatičnega krčenja razvojnih delov proračuna: investicij in vseh drugih oblik vlaganj v razvoj. V takšnih okoliščinah tudi morebitna javnofinančna uravnoteženost ne pomeni drugega kot videz, saj bo država še povečala razvojni zaostanek z vsemi neizprosnimi posledicami.«

Takrat mnogi niso razumeli, o čem govorimo. Danes pa je to tudi v Sloveniji kruta realnost, ki jo zaznamuje ne le ukinitvev razvojnih aktivnosti, ogrožanje delovnih mest in neselektivno krčenje socialne države, ampak s svojo enostransko naravnostjo zgolj na rezanje izdatkov ogroža pomembne temelje same družbene pogodbe. Absurdnost situacije, v kateri se še naprej in vedno bolj ultimativno vsiljuje politiko rezanja javnega kot edino možnost, še povečuje medtem zlahka ugotovljivo dejstvo, da v nobeni od držav EU – od Grčije pa do Španije, Portugalske, Irske, Italije ali Velike Britanije, ki so bile bodisi že primorane slediti temu diktatu bodisi so jih na to pot pahnile samozaverovane vlade, ne le ni zaznati znakov okrevanja, marveč so praktično vse po vrsti obtičale v recesiji, z velikimi socialnimi napetostmi in znanilci ekstremnih političnih gibanj. Borba za višjo boniteto teh držav jo je surovo znižala njihovim državljanom - in prinesla bonuse upravam finančnih ustanov. Da lahko porabiš samo tisto, kar imaš oz. ustvariš, ni le zgodovinsko oz. razvojno neresnično, ampak je tudi prazna mantra, ki jo ponavljajo tisti, ki so zapravili milijarde tujega denarja.

Ob tem velja posebej poudariti tudi, da se Evropa - s podporo evropski politiki pa tudi Slovenija - z osredotočanjem na zniževanje javnega dolga izogiba reševanju problema tam, kjer je nastal. Danes se preprosto pozablja, da se javni dolg v Evropi ni povečal zaradi neodgovornega ravnanja vlad, ampak zaradi nujne sanacije uničujočih posledic neodgovornega ravnanja zasebnega sektorja. V večjem delu Evrope se je tako z ogromnimi javnimi sredstvi reševalo finančne institucije – v Sloveniji pa v manjšem delu tudi socialne probleme, ki so nastali predvsem zaradi povečane brezposelnosti. Po nastopu krize se je v 2009 veliko govorilo o regulaciji finančnega sektorja, zgodba pa se danes perverzno zaključuje z »regulacijo« javnega sektorja. Na regulacijo finančnega sektorja se je preprosto pozabilo. Da je to - tako kot reševanje nemških in francoskih lahkomiselnih bank v Grčiji - še eden od lobističnih uspehov »finančnih trgov«, ni nobenega dvoma, kot tudi ne, da bomo posledice te zgrešene politike še dolgo plačevali evropski davkoplačevalci.

Slovenija v tem kontekstu ni otok, a to še ne pomeni, da moramo pristati na podobo EU kot grožnje z zunanjo prisilno upravo. EU ni samo nemško-francoski vlak, ki mu je brezrezervno salutiral prejšnji predsednik vlade Borut Pahor, pri čemer s svojo »pridnostjo« glede fiskalnega pakta ta servilni pristop izkazuje tudi nova Janševa vlada. Slovenija bi morala v Evropi podpreti in okrepiti tiste kritične glasove, ki se vse bolj zavedajo, da prevladujoča in zapovedovana evropska doktrina reševanja krize ni recept za grenko zdravilo, ampak odmerek strupa, ki zgolj pogloblja recesijo ter vodi v socialni in politični kaos. Fiskalna konsolidacija ne more biti sama sebi namen, ampak je smiselna samo, če je v funkciji zagotavljanja varnosti čim večjega števila ljudi, v prvi vrsti njihovih zaposlitev in razvoja. Zato sprememba paradigme ne pomeni preproste opustitve tega cilja, pač pa ustrezen in razumen zamik oz. njegovo uravnoteženje z drugimi ukrepi, ki merijo na zdravo rast, in so zunaj kratkoročnega horizonta navidez vsemogočnih »finančnih trgov«.

Stranka Zares zato ponovno poziva k bistveno aktivnejši vlogi Slovenije pri oblikovanju korenite spremembe protikrizne politike EU. Minimalni cilj znotraj tega angažmaja mora biti **podpora in dogovor o razumnem podaljšanju roka**, v katerem naj bi Slovenija zmanjšala javnofinančna neravnotežja – seveda ob pogoju predložitve nedvoumnega in zavezujočega programa razvojne preusmeritve. Slednje pa je ključna naloga doma: **priprava nove družbene pogodbe**. To pa je mogoče samo na podlagi resne in (bolj kot samo klasične udeležence socialnega dialoga) vključujoče razprave na podlagi argumentov, brez logike moči ali strašenja. To je naš skupen izziv. Največji po več kot dvajsetih letih.